

Notificatie van het plattelandsontwikkelingsprogramma Nederland 2007 - 2013

Datum 10 november 2011, aangepaste versie april 2012

Nummer notificatie: 2011 - 2

1.	Algemene informatie Lidstaat: Nederland Regio: Niet van toepassing Goedgekeurde programma: programmeringsdocument voor plattelandsontwikkeling voor Nederland met betrekking tot de programmeringsperiode 2007-2013 (Beschikking C(2009) 10187 van de Commissie van 11 december 2009 houdende goedkeuring van de herziening van het plattelandsontwikkelingsprogramma van Nederland voor de programmeringsperiode 2007-2013 en houdende wijziging van Beschikking C(2007)3464 van de Commissie van 20 juli 2007 tot goedkeuring van het plattelandsontwikkelingsprogramma van Nederland voor de programmeringsperiode 2007 - 2013).
2.	Juridische basis voor de voorgestelde notificatie Artikel 6, lid 1 onder c en artikel 9 van Verordening (EG) nr. 1974/2006.
3. / 4.	Omschrijving van de redenen voor de voorgestelde wijziging, inclusief implementatie problemen, alsmede een omschrijving van de voorgestelde wijzigingen
3/4.1	Achtergronden van de voorgestelde wijziging(en) van maatregelen Een en ander betreft: 1/ Maatregel 111 Voorgesteld wordt een bedrag van € 1 mln. te verschuiven van maatregel 111 naar maatregel 124 'Samenwerking bij innovatie'. Het betreft: a/ Overboeking resterende bedrag op uitfinanciering DEMO (er is op deze regeling minder gedeclareerd dan oorspronkelijk ingeschat): verschuiving van ca. € 175.000. b/ verschuiving van € 820.000 van onderdeel DEMO naar maatregel 124 + daarbij behorende aanpassing monitoringsgegevens. Rechtvaardiging Ad a/: Bij opstellen programmadocument POP was ingeschat dat voor de uitfinanciering van de POP-1 contracten DEMO € 2,43 mln ELFPO benodigd zou zijn. Inmiddels zijn alle contracten uitgefincierd en is totale declaratie op dit onderdeel uitgekomen op 2,26 mlj. euro ELFPO. Het resterende ELFPO-budget (ca. 175.000 euro) kan worden overgeboekt. Ad b/:De belangstelling voor de DEMO-regeling was in het verleden geringer dan verwacht. Inmiddels is de regeling geëvalueerd en aangepast zodat deze beter aansluit bij de behoefte van de doelgroep: naar verwachting zal het gebruik van de regeling in de toekomst dan ook weer toenemen. Gelet op de tegenvallende belangstelling in het verleden én omdat de regeling ten tijde van de 2-jarige evaluatie niet opengesteld is geweest, zijn niet alle voor de periode 2007 - 2011 voorziene ELFPO-middelen besteed. Voorgesteld wordt van het totaal voor deze maatregel beschikbare ELFPO-budget € 1 mln. over te boeken naar maatregel 124 Samenwerking bij Innovatie. Deze maatregel ligt in het verlengde van de DEMO regeling en voor deze maatregel is tot op heden meer belangstelling geweest dan vooraf voorzien \ dreigt een tekort aan

ELFPO-middelen.

2/ Maatregel 114

Verschuiving van € 3,983 mln financiële EU middelen naar maatregel 121. Het streefcijfer wordt verlaagd tot 2500 landbouwers.

Rechtvaardiging

Gemiddeld genomen is er minder belangstelling voor de subsidieregeling dan bij het opstellen van het POP werd voorzien, mogelijk doordat er sprake is van relatief hoge administratieve lasten voor de aanvragers in relatie tot het maximaal te ontvangen subsidiebedrag (maximaal € 1.500). Gezien het kleine volume dat jaarlijks benut wordt, is besloten de beschikbare middelen voor deze maatregel te verlagen en een bedrag van bijna € 4 mln. in te zetten voor maatregel 121.

3/ Maatregel 121

Bij dit maatregelfiche wordt voorgesteld om vier wijzigingen door te voeren, te weten
a/ Bij onderdeel 'Vereisten en doelen' sub 6 zinsnede "Investerings dienen binnen drie jaar na goedkeuring van de aanvraag uitgevoerd te worden" uit fiche verwijderen.

b/ Extra financiële middelen afkomstig van maatregel 114 en 133 toevoegen. De streefwaarde voor wat betreft het onderdeel Jonge agrariërs wordt verhoogd naar 2750.

c/ Overboeking van resterende bedrag voor uitfinanciering RSG naar het onderdeel Jonge Agrariërs.

d/ Aanpassing maatregelfiche aan aanpassing uitvoeringsverordening (hernieuwbare energieproductie slechts tot 'eigen gebruik': artikel 16bis 1974/2006).

Rechtvaardiging

a/ Bedrijven hebben veelal meer dan drie jaar nodig om de omvattende investeringen te kunnen realiseren. De benodigde termijn is onder meer afhankelijk van de economische omstandigheden. Het is daarom wenselijk om de maximale termijn waarbinnen een investering moet zijn verricht **niet** in het POP-document ten algemene vast te leggen: jaarlijks zal bij de openstelling van de maatregel worden bezien wat gelet op de omstandigheden en het soort investering een realistische termijn voor afronding van het project is.

b/c/ Maatregel onderdeel Jonge agrariërs wordt veel gebruikt en heeft op meerdere terreinen een positief effect (duurzaamheid sector, milieu-effecten). Investerings - door jonge agrariërs in het bijzonder - zijn belangrijk voor de versterking van de concurrentiekracht van de sector op de langere termijn. Daarom wordt het wenselijk geacht de beschikbare financiële middelen voor deze maatregel te verhogen.

d/ Gelet op de wijziging van de uitvoeringsverordening wordt aan het maatregelfiche de volgende voorwaarde toegevoegd: "Met het oog op de toepassing van artikel 26 van Verordening (EG) nr. 1698/2005 geldt dat wanneer investeringen worden gedaan in de opwekking van thermische energie en/of elektriciteit uit hernieuwbare bronnen op landbouwbedrijven, de voorzieningen voor de opwekking van hernieuwbare energie slechts in aanmerking komen voor steun indien de opwekkingscapaciteit van die voorzieningen niet groter is dan overeenkomt met de gecombineerde hoeveelheid thermische energie en elektriciteit die het landbouwbedrijf, inclusief het landbouwersgezin, jaarlijks gemiddeld verbruikt.

Wanneer investeringen worden gedaan in de opwekking van in Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad (*) bedoelde biobrandstoffen op landbouwbedrijven, komen de voorzieningen voor de opwekking van hernieuwbare energie slechts in aanmerking voor steun indien de opwekkingscapaciteit van die voorzieningen niet groter is dan overeenkomt met de hoeveelheid brandstof die het landbouwbedrijf jaarlijks gemiddeld voor transportdoeleinden verbruikt."

4/Maatregel 124

Extra € 1 mln aan financiële middelen afkomstig van maatregel 111. Omdat inmiddels is gebleken dat de gemiddelde omvang van subsidieverleningen wat groter is dan oorspronkelijk ingeschat, is ondanks deze toevoeging van financiële middelen géén aanpassing van de monitoringsgegevens nodig.

Rechtvaardiging

zie onder 1 (overboeking vanuit maatregel 111).

5/Maatregel 133

Voorgesteld wordt de beschikbare financiële middelen (0,75 mln ELFPO) over te boeken naar maatregel 121. De voor de maatregel beschikbare aanvullende nationale financiering komt te vervallen.

Rechtvaardiging

Hoewel ten tijde van het opstellen van de NPS en het Programmadocument POP werd voorzien dat het wenselijk zou zijn om de sector te ondersteunen door activiteiten op het terrein van voorlichting en afzetbevordering te stimuleren, is inmiddels beleidsmatig tot het standpunt gekomen dat subsidiëren van dergelijke activiteiten in de Nederlandse situatie toch niet opportuun is. [Sinds het opstellen van het programma hebben zich in de Nederlandse situatie verschillende wijzigingen voorgedaan. Het gaat daarbij enerzijds om de verslechterde economische situatie, anderzijds om politieke en beleidsmatige ontwikkelingen. De wens tot het beëindigen van maatregel 133 komt daarnaast voort uit de resultaten van de Mid term Evaluatie POP2 en de Strategische Monitoringsrapportage POP2, die beide in 2010 zijn uitgebracht.](#)

[Economische ontwikkelingen](#)

[Na de recessie van eind 2008/begin 2009 groeide de Nederlandse economie in 2010 weer voorzichtig \(1,7%\). Het herstel van de economie gaat echter heel langzaam en is in de tweede helft van 2011 weer gestagneerd. De economische recessie heeft haar weerslag op de uitvoering van POP2.](#)

[Politieke en beleidsmatige ontwikkelingen](#)

[In juni 2010 zijn in Nederland verkiezingen voor de Tweede Kamer gehouden. Het in oktober geïnstalleerde kabinet Rutte-Verhagen heeft het voornemen in deze kabinetsperiode fors te bezuinigen: minimaal 18 miljard euro. Ook legt het Regeerakkoord andere beleidsmatige accenten. Het kabinet wil zich vooral richten op versterking van de concurrentiekracht en economie. Stimuleren van onder meer een goed generiek ondernemingsklimaat is een beleidsprioriteit. Het kabinet snijdt fors in subsidies: subsidies worden alleen nog verstrekt indien de effectiviteit ervan is bewezen. Er komt meer focus en massa in subsidieverlening door herijking, bundeling en vereenvoudiging.](#)

[Resultaten Mid Term Evaluatie POP / Strategisch Verslag 2010](#)

[Op maatregelniveau komen de evaluatoren voor wat betreft maatregel 133 tot de volgende conclusie: Voor de uitvoering van maatregel 133 is slechts een klein budget beschikbaar. Het programma leent zich slecht voor de financiering van kleine projecten, door de vereisten die gekoppeld zijn aan EU-cofinanciering. Door die vereisten brengt een subsidieaanvraag onder POP2 forse administratieve lasten met zich mee voor zowel de indieners als voor de overheden, die over de toekenning van de subsidie moeten beslissen. Bij kleine projecten wegen de administratieve lasten zwaar en lijkt de balans zoek. De evaluatoren bevelen daarom aan om de uitvoering van POP2 meer te richten op het ondersteunen van grotere projecten of te komen tot bundeling van subsidieaanvragen. De evaluatoren concluderen ten aanzien van](#)

maatregel 133 dat het budget naar verwachting effectiever en efficiënter op een andere maatregel zal kunnen worden besteedt.

Voostel schrappen maatregel 133

Voorheen werd het wenselijk geacht de agrarische sector te ondersteunen door activiteiten op het terrein van voorlichting en afzetbevordering te stimuleren (maatregel 133). Gelet op bovengenoemde ontwikkelingen wordt subsidiëren van dergelijke activiteiten met ELFPO-middelen beleidsmatig niet langer wenselijk geacht, mede gelet op de tekorten aan ELFPO-middelen voor onderwerpen waaraan wel prioriteit gegeven wordt zoals door Europa opgelegde verplichtingen (zoals Natura 2000 doelen), het stimuleren van de rol voor agrariërs en particulieren bij het beheer van natuur en landschap én gelet op de gewenste verdere vergroting van de efficiency van de besteding van middelen.

De maatregel wordt dan ook niet gebruikt, voorgesteld wordt de beschikbare ELFPO-middelen over te boeken naar maatregel 121, welke maatregel beleidsmatig zeer gewenst is (zie onder 3) én waar een tekort aan financiële middelen voorzien wordt. Maatregelfiche én de NPS worden hier op aangepast.

6/ Maatregel 214

Binnen dit maatregelfiche en de bijbehorende (sub)bijlagen worden verschillende aanpassingen voorgesteld.

- a. Onderdeel 'overgangsmaatregelen' (Bijlage Maatregelfiches, blz. 72) aanpassing 'overgangstermijn' tussen 'aflopend contract' (met willekeurige datum afloop) en nieuw SNL-contract (ingangsdatum 1 jan): overgangstermijn is op grond van huidige maatregelfiche max. 11 maanden, waardoor maximale looptijd van een contract 6 jaar en 11 maanden zou zijn. De gewenste overgangstermijn blijkt in de praktijk echter – zeker als er sprake is van voortzetting van meerdere bestaande aflopende contracten in één nieuw SNL-contract - ook (bijna) 12 maanden te kunnen zijn, waarmee looptijd van nieuwe contract maximaal 7 jaar kan zijn in plaats van nu in programmadocument opgenomen 'maximaal 6 jaar en 11 maanden'. Tekst in het maatregelfiche wordt in die zin aangepast.
- b. Invoering herzieningsclausule 'einde looptijd POP2' conform herziene uitvoeringsverordening: op pag. 65 Bijlage Maatregelfiches wordt voorgeschreven passage toegevoegd aan de tekst "Herzieningsclausule".
- c. Invoering passage tav. verlaging van uit te keren vergoedingen uit beleidsmatige of financiële overwegingende te vergoeden tarieven SNL per 1-1-2012.
- d. Verduidelijking dat voor alle 'niet Health check' 214-contracten (SAN, pSAN of SNL) geldt dat *indien* het contract niet wordt vergoed vanuit aanvullende nationale financiering, 50% van het te vergoeden bedrag vanuit ELFPO gefinancierd wordt. Dit geldt ook indien een vergoeding van meer dan 450 euro per hectare wordt uitgekeerd. Voor Health Check contracten geldt een ELFPO-cofinancieringspercentage van 75%.

Rechtvaardiging

Ad a. Uit ervaringen in de praktijk is gebleken dat de huidige in het maatregelfiche beschreven 'overgangs'voorschriften niet geheel toereikend zijn. Doel is dat alle aanvragen die in één aanvraagperiode gedaan kunnen worden door één relatie, samengevoegd worden in één aanvraag. Voor iemand die aflopende overeenkomsten (POP 1) heeft met een einddatum van resp. 31-12-2011, 31-3-2012 en 30-6-2012 (deel 3) zou ter toekomstige voortzetting van die contracten idealiter één SNL-overeenkomst (startdatum altijd 1 januari) af moeten kunnen sluiten. Het SNL contract zou dan uit de volgende drie onderdelen bestaan:

Ingang deel 1: 1-1-2012, einddatum 31- 12- 2018

Ingang deel 2: 1-4-2012, einddatum 31- 12- 2018

Ingang deel 3: 1-7-2012, einddatum 31- 12- 2018

Dat maakt dat de maximale looptijd van 'deel 1' van deze SNL-overeenkomst 7 jaar bedraagt.

Ad b. Herzieningsclausule zoals beschreven op pagina 65 van de bijlage maatregelfiches, Maatregelfiche 214, moet op grond van gewijzigde uitvoeringsverordening uitgebreid worden. De uitvoeringsverordening schrijft voor: "Met ingang van 2012 wordt een herzieningsclausule ingevoerd voor verbintenissen die zich over een periode uitstrekken die de lopende programmeringsperiode overschrijdt, teneinde de aanpassing van deze verbintenissen aan het rechtskader van de volgende programmeringsperiode mogelijk te maken. Indien een dergelijke aanpassing niet door de begunstigde wordt aanvaard, eindigt de verbintenis en wordt geen terugbetaling verlangd voor de periode waarin de verbintenis daadwerkelijk is nagekomen." Betreffende passage wordt in het maatregelfiche toegevoegd.

ad c. ~~Gebleken is dat de De te betalen berekende~~ vergoedingen voor agromilieubeheer ~~op basis van een SNL-contract, welke vergoedingen zijn in het kader van het in 2009 door Nederland herziene stelsel voor agromilieubeheer (het [provinciaal] Subsidiestelsel Agrarisch Natuurbeheer is toen vervangen door het Subsidiestelsel Natuur en Landschap) vanaf 2009 tot en met 2011 jaarlijks jaarlijks worden~~ berekend ~~aan de hand van in het programma beschreven indicatoren: er was vanaf 2009 daarmee geen sprake meer van vooraf voor 6 jaar vastgestelde vergoedingen. Inmiddels is gebleken dat de berekende vergoedingen, op grond van de afgesproken berekeningswijze~~ in bepaalde gevallen, bijvoorbeeld bij hoge prijzen voor agrarische producten, zeer hoog uit kunnen vallen. ~~Om het stelsel betaalbaar te kunnen houden en het gewenste aantal contracten agromilieubeheer te kunnen bereiken en behouden, is het noodzakelijk het vergoedingenstelsel SNL aan te passen in die zin, dat wordt teruggevallen op een stelsel met een vaste vergoeding voor meerdere jaren. Daartoe worden~~ Hoewel de berekende vergoeding een reële vergoeding is voor de gedeelde inkomsten, kan het uit beleidsmatig of financieel oogpunt toch noodzakelijk zijn de uit te keren vergoedingen op een ~~lager~~ niveau vast te stellen. ~~Op~~ pagina 68 maatregelfiches, maatregelfiche 214, onderdeel 'De vergoedingen' wordt ~~voor de laatste zin van deze alinea en na de zin 'De vergoedingen voor de nieuwe contracten worden jaarlijks vastgesteld aan de hand van de herziene tarieven en blijven de markt dus volgen' daarom toegevoegd: "Om beleidsmatige of budgettaire redenen kan de daadwerkelijk uit te keren vergoeding lager vastgesteld worden dan de berekende vergoeding"~~ de laatste twee zinnen vervangen door de volgende passage: "De vergoedingen voor SNL-contracten werden in 2009, 2010 en 2011 jaarlijks vastgesteld. In 2011 is besloten met ingang van beheerjaar 2012 (en volgende jaren) voor alle lopende én nieuw af te sluiten SNL-contracten een vaste vergoeding te betalen voor de activiteiten in het kader van het agromilieue-contract. Deze vaste vergoeding komt overeen met de vergoeding die op basis van de in het Programma vastgestelde methode in 2010 is berekend als tarief 2011. Voor reeds voor 2009 afgesloten (p)SAN contracten gold al dat er sprake was van een vaste vergoeding, die gedurende de hele looptijd van het pakket niet wijzigt.

Ad d. Deze zinsnede wordt toegevoegd omdat er nationaal verwarring bleek te bestaan over het kunnen declareren van vergoedingen die hoger zijn dan 450 euro per hectare. Voorheen bestond de 'gewoonte' dat het meerdere bedrag vanuit aanvullende nationale financiering werd betaald. Inmiddels is echter duidelijk geworden dat **** bij Bijlage 1 van verordening 1698/2005, die van toepassing is in geval van een hogere vergoeding per hectare, ook betekent dat de hogere bedragen voor 50 (resp. 75)% vanuit ELFPO vergoed kunnen worden. Om misverstanden hierover te voorkomen, wordt dit in het maatregelfiche verhelderd.

7/ Maatregel 311b + 321b: verwijdering zinsnede 'extra kosten'

In de maatregelfiches 311b en 321b wordt onder 'Soorten in aanmerking komende kosten' de zin 'Voor hernieuwbare energie zijn de in aanmerking komende kosten beperkt tot de extra kosten die ten laste van de begunstigde komen ten opzichte van een traditionele energiecentrale of een traditioneel verwarmingssysteem met dezelfde capaciteit inzake daadwerkelijke energiebenutting.' verwijderd.

Rechtvaardiging

Abusievelijk is in deze maatregelfiches onder 'soorten in aanmerking komende kosten' vermeld dat slechts de extra kosten tov een traditionele energiecentrale gesubsidieerd kunnen worden. Indien de de-minimis van toepassing is hoeft deze voorwaarde niet van toepassing te zijn gelet op de de-minimis-verordening. Indien de algemene groepsvrijstellingsverordening van toepassing is, is deze voorwaarde al van toepassing op grond daarvan.

De betreffende passage werkt daardoor verwarrend en kan uit het maatregelfiche verwijderd worden.

8/ Maatregel 41

Naar aanleiding van de wijzigingen van de uitvoeringsverordening POP en de herziening van de DG-AGRI Gids voor Leader zijn aanpassingen in de werkwijze van de lokale actiegroepen \ plaatselijke groepen noodzakelijk. Aanpassingen betreffen met name:

- * 1 selectieprocedure projecten
(vertegenwoordiging, transparantie, voorkomen van belangenverstremeling, voorkomen dubbele financiering vanuit verschillende EU-fondsen)
- * 2 demarcatie, selectieproces, beroepsprocedure
- * 3 voorschriften tav monitoring en verslaglegging
- * 4 zelfevaluatie

In maatregelfiche 41 worden gelet daarop enkele wijzigingen doorgevoerd, te weten:

- in de passage inzake de procedure voor de selectie van projecten wordt toegevoegd dat een beschrijving moet bestaan van de selectieprocedure voor projecten, die voldoet aan de hierboven vermelde punten onder 1 en 2.
- na de passage inzake de beoordeling van projectaanvragen wordt een passage toegevoegd over de jaarlijkse rapportageplicht van de PG's aan de managing authority, waarbij de aangeleverde gegevens geschikt dienen te zijn voor directe verwerking in het Jaarverslag over de uitvoering.
- Boven 'gekwantificeerde doelen voor EU-indicatoren' wordt toegevoegd dat iedere PG een zelfevaluatie dient te verrichten.

3/4.2

Rechtvaardiging

Dit betreft wenselijke aanpassingen gelet op de aanpassingen die zijn doorgevoerd in de uitvoeringsverordening en de DG AGRI-GIDS voor Leader.

Wijzigingen in POP hoofddocument of bijlagen anders dan maatregelfiches

9/ Aanpassingen POP-hoofddocument

a/ aanpassing nav aanpassing uitvoeringsverordening (definitie kleine aanpassing bedrijfsomvang – pag. 64 Hoofddocument)

b/ aanpassingen financiële tabellen ('regulier' en aanvullende nationale financiering) nav. hierboven voorgestelde aanpassingen maatregelfiches.

Rechtvaardiging

Aanpassingen noodzakelijk gelet op gewijzigde uitvoeringsverordening resp. de hiervoor voorgestelde wijzigingen in maatregelfiches en financiële gegevens dienaangaande.

a/ Op grond van artikel 44, lid 3, 2^e alinea wordt een reductie van de bedrijfsoppervlakte waarvoor een verbintenis is aangegaan, met ten hoogste 10% als een geringe verandering beschouwd. Dit wordt toegevoegd aan de definities op

	<p>pagina 64 van het POP-hoofddocument. b/ Aanpassingen vloeien voort uit inhoudelijke aanpassingen als eerder beschreven.</p> <p>10/ Aanpassingen communicatieplan Aanpassingen nav. gewijzigde Leadervoorschriften in uitvoeringsverordening en DG-AGRI gids inzake Leader. Volgens de nieuwe richtsnoeren zijn de Leader-groepen nu verplicht om de gemeenschap te informeren, terwijl deze informatievoorziening in vigerende communicatieplan een 'vrijwillige keuze' was.</p> <p>Rechtvaardiging Aanpassing noodzakelijk gelet op gewijzigde uitvoeringsverordening\richtlijnen als opgenomen in genoemde DG-AGRI gids.</p> <p>11/ Aanpassingen subbijlagen as 2 a/ Technische aanpassingen beschrijvingen bestaande pakketten (subbijlage 9) (plasdras, bouwland met broedende akkervogels, botanisch weiland, botanische weide- of hooilandrand, akker met waardevolle flora, akkerflora randen, landbouwgrond met legselbeheer, houtwal en houtsingel, knip en scheer heg). In Bijlage A bij deze notificatie worden de technische aanpassingen aangegeven en toegelicht. b/ toevoeging nieuwe pakket (kruidenrijke weidevogelgraslandrand – A01.01.05b) in subbijlage 9. In Bijlage A bij deze notificatie wordt dit nieuwe pakket beschreven en de toevoeging aan de mogelijkheden binnen de SNL nader toegelicht. c/ correctie opvolgtabel (subbijlage 11a): gebleken is dat in opvolgtabel 11a een onjuistheid is geslopen, die hierbij hersteld wordt. d/ Subbijlagen 11b, 12 en 13: omdat een nieuw pakket toegevoegd wordt en per 2012 nieuwe tarieven van toepassing zijn, dienen ook deze subbijlagen aangepast te worden. Wegens wijzigingen in de tarieven zijn in bijlage 11 de tabellen op pagina 3/4 en pagina 6/7 vervangen en in bijlage 12 is tabel 14 vervangen. e/ subbijlage 11b/12: aanpassing vergoeding beheertype Laan (vergoeding gebaseerd op oppervlakte ipv. op lengte). f/ Tekstuele aanpassingen in genoemde subbijlagen, met name tekstverplaatsingen om teksten eenvoudiger leesbaar te maken, verwijdering van teksten die dubbelop bleken te zijn en toevoeging van een anticumulatiebepaling die voorheen in de wetgeving vermeld werd.</p> <p>Rechtvaardiging a/en b/ In Bijlage A bij deze notificatie wordt een toelichting en rechtvaardiging voor de voorgestelde wijzigingen gegeven. c/ Betreft correctie van een onjuistheid, zonder verdere consequenties. d/ Volgt automatisch uit aanpassingen genoemd onder a en b \ jaarlijkse berekening tarieven conform afgesproken tariefberekening. e/ Onderbouwing wijziging vergoeding Laan: Het landschapspakket Laan is ontworpen als een lengtepakket. In de praktijk bleek dit pakket niet inpasbaar in het digitale IMNAB systeem van de provincies waarin de beheersobjecten worden vastgelegd. Gevolg hiervan was dat vooral meerrijige lanen handmatig ingetekend en berekend moesten worden. Dit bracht een hoge last met zich mee, zowel aan de kant van de aanvragers als aan de kant van de uitvoerende dienst. In overleg met de aanvragers is daarom besloten het pakket om te bouwen naar een oppervlaktepakket. De vergoedingsgrondslag is dezelfde gebleven, de uitdrukking is nu niet meer in lengte maar in oppervlakte. f/ Betreft tekstuele aanpassingen zonder inhoudelijke wijzigingen.</p>
5.	<p>De verwachte gevolgen van de voorgestelde wijzigingen, inclusief de eventuele gevolgen voor de impactindicatoren.</p>

Ad wijziging 1: Maatregel 111: Budget voor maatregel wordt verlaagd, daarom worden doelstellingen iets naar beneden bijgesteld.

Ad wijziging 2: Maatregel 114: Budget voor de maatregel wordt verlaagd, daarom worden doelstellingen bijgesteld. Overigens wordt met nationale middelen de regeling voortgezet, waardoor 'achterliggende' doelstellingen van de maatregel wel gehaald kunnen blijven worden.

Ad wijziging 3: Maatregel 121: Het verwijderen van het voorschrift inzake termijn waarbinnen investeringen verricht moeten zijn zal gebruik van de maatregel naar verwachting verder stimuleren. Verhoging van beschikbare budget voor Jonge Agrariërs heeft geleid tot een verhoging van de indicatoren. Vereiste dat onder dit maatregel fische slechts subsidie kan worden verstrekt indien de energieproductie het eigen verbruikt niet overschrijdt, zal mogelijk leiden tot een lagere belangstelling voor deze subsidiemaatregel dan oorspronkelijk ingeschat. Omdat de effecten van de extra voorwaarde op dit moment echter nog niet goed in te schatten zijn, worden de streefwaarden voor dit onderdeel van het fische vooralsnog niet verlaagd.

Ad wijziging 4: Maatregel 124: zie onder 3/4.1: geen aanpassing monitoringsgegevens nodig, gelet op hogere dan tevoren ingeschatte gemiddelde subsidieverlening. Omdat extra gelden beschikbaar komen, kan naar verwachting eerder ingeschatte aantal subsidieverleningen plaatsvinden.

Ad wijziging 5: Maatregel 133: Ondersteuning van de sector door activiteiten op terrein van voorlichting en afzetbevordering te stimuleren wordt momenteel beleidsmatig niet opportuun geacht. Voor maatregel worden dan ook geen middelen meer beschikbaar gesteld en te bereiken doelstellingen worden dan ook voor de gehele periode op 'nul' gesteld.

Ad wijziging 6: Maatregel 214 (en [sub]bijlagen): aanpassingen zijn gericht op tegemoetkoming aan wensen uit praktijk en uitvoering. Voorgestelde wijzigingen zullen naar verwachting ~~belangstelling voor het afsluiten van een agromilieuverbintenis stimuleren en~~ het bereiken van de oorspronkelijke doelstellingen ('inhoudelijk') dichterbij brengen. Indicatoren worden niet aangepast: wijzigingen zijn niet zodanig substantieel dat aanpassing noodzakelijk is.

Ad wijziging 7: Maatregel 311b en 321b: Verwijdering van genoemde onnodig beperkende passage zal gebruik naar verwachting tot oorspronkelijk inschatting doen toenemen. Geen aanpassingen in indicatoren nodig.

Ad wijziging 8: Maatregel 41: betreft aanpassingen in voorschriften, waardoor administratieve last voor de Leadergroepen vergroot wordt, maar welke verzwaring naar verwachting geen negatieve effecten zal hebben op de besteding van middelen \ het aantal via de Leadermethode uit te voeren projecten.

Ad wijziging 9: Procedurele aanpassingen, zonder dat daarvan directe effecten verwacht worden.

Ad wijziging 10: Aanpassing communicatieplan: Leader-groepen worden nu **verplicht** om de gemeenschap te informeren over de Leaders. Omdat de meeste Leadergroepen al heel actief zijn in het informeren van de bevolking, zal deze wijziging naar verwachting beperkte gevolgen hebben.

Ad wijziging 11: Aanpassingen subbijlagen as 2: zie bij wijziging 6.

6.	<p>Omschrijving van de relatie tussen de voorgestelde wijziging en de Nationale Plattelands Strategie (NPS)</p> <p>Alle voorgestelde aanpassingen muv. aanpassing 5, maatregelfiche 133, passen binnen de bestaande NPS. Voor wat betreft de aanpassing van maatregelfiche 133: NPS zal (beperkt) worden aangepast in die zin dat de passage dat "NI de sector wil ondersteunen door ... 'de promotie en afzetbevordering'." uit de NPS zal worden verwijderd.</p>
7.	<p>De financiële gevolgen van de voorgestelde wijzigingen</p> <p>De financiële gevolgen zijn de gevolgen zoals beschreven bij de voorgestelde aanpassingen van de maatregelfiches \ aanpassing 9b.</p>
8.	<p>Eventuele conclusies van de beoordeling van het wijzigingsvoorstel door het Comité van Toezicht POP2 Nederland</p> <p>Voorgestelde financiële verschuivingen as 1 zijn besproken en geaccordeerd in CvT-vergaderingen van juni en december 2010 resp. juni 2011 ('voorstellen budgetterschikking' en 'wijziging programmering') en worden nu doorgevoerd. In het CvT van 23 juni 2011 is aangegeven dat een aanpassing van maatregel 214 en bijbehorende (sub)bijlagen noodzakelijk zou zijn gelet op de voorziene nieuwe openstelling SNL. Het CvT is ter vergadering akkoord gegaan met verdere uitwerking en indiening van het voorstel, onder voorwaarde dat indien nodig gelet op de aard van de voorstellen de voorgestelde aanpassingen nogmaals voorgelegd zouden worden. Gelet op de beperkte aanpassingen die nu in fiche en bijlagen voorgesteld worden, was opnieuw voorleggen aan het CvT niet noodzakelijk.</p>
Bijlage	<p>Attach the text replacing or amending the relevant sections of the programming document approved by the Commission</p> <p>Ad 1: Maatregelfiche 111 na notificatie 2011 - 2 Ad 2: Maatregelfiche 114 na notificatie 2011- 2 Ad 3: Maatregelfiche 121 na notificatie 2011 - 2 Ad 4: Maatregelfiche 124 na notificatie 2011-2 Ad 5: Maatregelfiche 133 na notificatie 2011-2 Ad 6: Maatregelfiche 214 na notificatie 2011 - 2 Ad 7: Maatregelfiche 311b na notificatie 2011 -2 Maatregelfiche 321b na notificatie 2011-2 Ad 8: Maatregelfiche 41 na notificatie 2011-2 Ad 9: POP-hoofddocument na notificatie 2011-2 Ad 10: Communicatieplan na notificatie 2011-2 Ad 11: Subbijlagen as 2 na notificatie 2011-2</p> <ul style="list-style-type: none"> • subbijlage 9 na notificatie 2011-2 • subbijlage 11 (a en b) na notificatie 2011-2 • subbijlage 12 na notificatie 2011-2 • subbijlage 13 na notificatie 2011-2

BIJLAGE A bij notificatie 2011-2

Beschrijving voorgestelde aanpassingen subbijlage 9 POP (Pakketten SNL)

1/ Toevoeging extra pakket onderdeel agrarisch natuurbeheer

Binnen het weidevogelbeheer bestaat behoefte aan een randenpakket met een functie als foerageergebied voor weidevogelkuikens, bv. rond percelen met legselbeheer. Er zijn op dit moment geen randen beschikbaar met een weidevogeldoelstelling. Het wordt wenselijk geacht een randenvariant uit te werken van het beheertype kruidenrijk weidevogelgrasland. Door het alleen toepassen van ruige stalmeest wordt een schraler, bloemrijker en insectenrijkere rand voorzien.

Tekst voorstel:

Beheerpakket:

A01.01.05b: Kruidenrijke weidevogelgraslandrand

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. de beheereenheid bestaat uit grasland;
2. de beheereenheid is minimaal 2 meter breed en maximaal 6 meter breed;
3. de beheereenheid is gelegen aan de rand van het perceel;
4. cumulatie met andere beheerpakketten is uitgesloten, uitgezonderd A01.03.01;

Beheereisen:

1. gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen is slechts toegestaan voor pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring en brandnetel;
2. uitsluitend bemesting met vaste mest toegestaan buiten de rustperiode;
3. er wordt een rustperiode in acht genomen van 1 april tot 15 juni;
4. in de rustperiode is de beheereenheid niet gemaaid, gerold, gesleept of bemest. In deze periode is het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen niet toegestaan. Beweiding is wel toegestaan;
5. het gewas wordt jaarlijks voor 1 augustus afgevoerd door middel van maaien en afvoeren. Tweede keer maaien en afvoeren is toegestaan;
6. het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid.

2/ Aanpassingen bestaande pakketten

A. Onderdeel beheertypen agrarisch natuurbeheer

I Beheerpakket A01.01.03: Plas-dras

Het wordt wenselijk geacht de minimumoppervlakte van het plasdraspakket terug te brengen van 0,5 ha. naar 0,3 ha. De nu voorgeschreven minimale oppervlakte van 0,5 ha werkt in de praktijk belemmerend en een verlaging van de minimale oppervlakte heeft naar verwachting geen negatief ecologisch effect. Vanwege de grote aantrekkingskracht van plasdras op weidevogels en de daarmee samenhangende wens zo veel mogelijk plasdras pakketten af te laten sluiten door agrarisch ondernemers om de aanwezigheid van weidevogels te stimuleren, wordt voorgesteld de minimale oppervlakte te verlagen.

Tekstvoorstel (wijziging vet):

Beheerpakket A01.01.03: Plas-dras

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid bestaat uit grasland.
2. De beheereenheid is ten minste **0,3 hectare** groot.
3. Cumulatie met alle beheerpakketten uitgesloten, uitgezonderd A01.03.01

II Beheerpakket A01.02.01 Bouwland met broedende akkervogels

Voorgesteld wordt in het pakket A01.02.01 het verbod op klepelen op te heffen.

Verbod is destijds in het pakket opgenomen omdat verondersteld werd dat klepelen meer risico met zich bracht op schade aan kuikens of nesten. Uit praktijkonderzoek is echter gebleken dat klepelen niet tot meer schade leidt en wellicht zelfs minder schadelijk is dat het – al wel toegestane - maaien van het

gewas. Daarom wordt nu voorgesteld het klepelverbod op te heffen zodat een ondernemer kan kiezen of hij het gewas maait of klepelt.

Wijziging: in subbijlage 9 wordt bij beheerseis 3 van het pakket het verbod om te klepelen verwijderd.

III Beheerpakket A02.01.01: Botanisch weiland

Het wordt wenselijk geacht bij de beheereisen te verduidelijken dat vee niet zodanig lang op een perceel mag lopen dat (delen van) het perceel volkomen kaalgegeten en vertrapt wordt, omdat dit de ecologische waarde van het perceel teniet doet. Vee dient derhalve bijtijds uit het perceel gehaald te worden of het aantal op het perceel aanwezige dieren dient tijdig verminderd te worden. In de praktijk blijkt dat op voor begrazing niet meer geschikte percelen het vee toch blijft staan omdat men kiest voor bijvoeren. Hierdoor blijft het vee in deze ongeschikte situatie aanwezig, en wordt de ecologische kwaliteit nog verder aangetast. Om te bevorderen dat de ondernemer zijn vee in dit soort situaties verplaatst naar geschikter percelen, is een verbod op het bijvoederen opgenomen. Dit is beter controleerbaar en handhaafbaar dan het bv tijdelijk verlagen van de veedichtheid wanneer de voedselsituatie ongunstig is.

Tekstvoorstel (wijziging vet):

Beheerpakket A02.01.01: Botanisch weiland

Beheereisen:

1. Gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen is slechts toegestaan voor pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring en brandnetel.
2. De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht.
3. Standweiden is het gehele jaar toegestaan met max. 2 GVE per hectare. Van 1 oktober tot 1 maart is onbeperkt weiden toegestaan. **bijvoeren is niet toegestaan.**
4. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid.

IV Beheerpakket A02.01.03: Botanische weide- of hooilandrand

Om misbruik in de praktijk te voorkomen, doordat bijvoorbeeld een geheel of het grootste gedeelte van een perceel als randenpakket wordt aangevraagd, wordt het wenselijk geacht een maximale breedte van 6 meter toe te voegen bij de instapvoorwaarden.

Tekstvoorstel (wijziging vet):

Beheerpakket A02.01.03: Botanische weide- of hooilandrand

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheereenheid bestaat uit grasland.
2. De beheereenheid heeft een minimale (rand)breedte van 2 meter **en een maximale (rand)breedte van 6 meter.**
3. Cumulatie met **andere** beheerpakketten is uitgesloten

V Beheerpakket A02.02.01: Akker met waardevolle flora

In de jaren dat de beheerder geen graan verbouwd (wat in 1e, 2e of 3e jaar van de contractperiode kan) is hij op dit moment vrij om te kiezen welk gewas hij teelt, zolang het geen mais is. Deze keuzebeperking zorgt voor een minder goede inpasbaarheid van het pakket in de normale bedrijfsvoering en daarom blijft het aantal afgesloten pakketten achter bij wat beleidsmatig wenselijk wordt geacht.

Mais is destijds uitgezonderd als mogelijk gewas gelet op de grote hoeveelheid mest die bij de teelt van mais op het perceel gebracht werd. Inmiddels is – vanwege andere wetgeving – het overbemesten van een perceel bij maisteelt verboden. Het verbod op het telen van mais in de ‘vrije’ jaren is daarom niet langer noodzakelijk en kan verwijderd worden.

VI Beheerpakket A02.02.03: Akkerflora randen

Het wordt wenselijk geacht ter verduidelijking toe te voegen dat de beheereenheid aan de rand van een perceel gelegen moet zijn.

Tekst voorstel (wijziging vet):

Beheerpakket A02.02.03: Akkerflora randen

Instapvoorwaarden voor het beheertype:

1. De beheerseenheid is in gebruik als bouwland.
2. **De beheerseenheid is gelegen aan de rand van het perceel;**
3. De beheerseenheid heeft een oppervlakte van minimaal 0,3 ha.
4. Cumulatie met alle beheerpakketten is uitgesloten.

VII Beheerpakket A01.01.04 Landbouwgrond met legselbeheer

Het pakket landbouwgrond met legselbeheer is toepasbaar op grasland en bouwland. In beide gevallen gelden dezelfde beheereisen, maar gelet op de benodigde werkzaamheden is het tarief voor legselbeheer op grasland hoger. In de huidige pakketvarianten wordt dan ook een onderscheid gemaakt in de pakketten legselbeheer op grasland (A01.01.04a) en bouwland (A01.01.04b).

In de praktijk worden bouwplannen regelmatig gewisseld tussen bouw- en grasland. Vaak is de keuze per perceel afhankelijk van de weersomstandigheden in het voorjaar en de keuze voor bouw- of grasland wordt dan ook pas relatief laat gemaakt. In het huidige collectief beheerplan moet echter al in december van het voorafgaande jaar een keuze worden vastgelegd voor bouwland of grasland.

Om dit op te lossen wordt het wenselijk geacht pakket b Legselbeheer op bouwland om te vormen tot een pakket Legselbeheer op bouwland of grasland. Een agrariër die in december van het voorafgaande jaar voor zijn perceel al weet dat hij kiest voor bouwland of voor zijn perceel nog geen keuze wil maken tussen bouw- of grasland, kan voor dit pakket opteren. De vergoeding voor dit pakket is gelijk aan de huidige (lagere) vergoeding voor legselbeheer op bouwland. Het betekent dat indien de agrariër die voor dit pakket gekozen heeft er in het voorjaar voor kiest op het betreffende perceel gras te plaatsen, hij wel de voorgeschreven werkzaamheden voor legselbeheer op grasland dient te verrichten, maar toch 'slechts' het lagere tarief voor 'bouwland' ontvangt.

Tekstvoorstel (wijziging vet):

Agrarisch beheerpakket A01.01.04: Landbouwgrond met legselbeheer.

Beheereisen:

1. De beheerseenheid wordt tijdens het broedseizoen een of enkele malen afgezocht op aanwezige legfels; de legfels worden gemarkeerd en, indien de beheerseenheid wordt beweide, van deugdelijke legselbeschermers voorzien.
2. Indien een perceel grasland wordt gemaaid of anderszins bewerkt, wordt een enclave van tenminste 50m² om de aanwezige nesten gevrijwaard van alle landbouwkundige werkzaamheden.
3. Indien een perceel bouw-/grasland wordt bewerkt en/of beweide, worden de nesten ontzien bij de werkzaamheden.

Varianten:

A01.01.04a1 t/m 4 Legselbeheer op grasland (met 35, 50, 75 resp. 100 broedparen per hectare);

A01.01.04b Legselbeheer op bouwland **of Legselbeheer op bouwland of grasland.**

Nadere toelichting

Het pakket "landbouwgrond met legselbeheer" betreft legselbeheer op bouwland of op grasland. De instap- en beheereisen voor beide varianten van het legselbeheer zijn hetzelfde. Dat is logisch omdat beide varianten van legselbeheer dezelfde doelstelling hebben, namelijk legfels beheren. Het enige verschil tussen beide varianten is het tarief.

In diverse gebieden in Nederland, met name in de overgangsgebieden zand-klei, komt het veelvuldig voor dat het bouwplan voor gras- en bouwland wisselt, vaak afhankelijk van de weersomstandigheden in het voorjaar. Weide- en akkervogels leven in deze gebieden vaak in elkaars directe omgeving en de beheermaatregelen richten zich op beide soorten. Een goed voorbeeld is de Kievit, die zowel op bouwland als op grasland wordt aangetroffen.

De aanwezigheid van voldoende grasland voor specifieke weidevogels of voldoende bouwland voor specifieke akkervogels is voldoende geborgd in de eisen die aan het collectief beheerplan

heeft opmaak toegepast: Onderstrepen

worden gesteld. Gebaseerd op het aantal gelokaliseerde broedparen wordt daarin specifiek bepaald hoeveel hectare grasland, danwel bouwland minimaal beheerd moet worden met een beheerpakket dat als kuikenland is aangeduid. Het betreft dan een minimaal aantal hectare aan vlakdekkende pakketten. Het pakket "landbouwgrond met legselbeheer" is aanvullend ten opzichte van de vlakdekkende pakketten. Via het collectieve beheerplan ontstaat een waarborg voor het juiste beheermozaïek, dat nodig is voor weidevogels en akkervogels.

De voorgestelde wijziging maakt het mogelijk om de keuze voor één van varianten voor legselbeheer beter in te passen in de bouwplannen van de deelnemende boeren, hetgeen een stimulans is voor boeren om te gaan meedoen of te blijven meedoen. Door de waarborg in het collectieve beheerplan wordt geen afbreuk gedaan aan de achterliggende doelstellingen van het legselbeheer. Dat maakt dat het pakket ook in zijn gewijzigde vorm zinvol is.

B Onderdeel landschapsbeheertypen

VIII Hoge houtwal

Het wordt wenselijk geacht te verduidelijken dat het wallichaam van de hoge houtwal gemaaid mag worden indien het aanwezige gewas op de wal de natuurwaarden verstikt, waarvoor een maaibeurt uitkomst kan bieden.

Tekstvoorstel (wijziging vet):

L01.02.02 Hoge houtwal

- Het element wordt periodiek afgezet in een cyclus van éénmaal per 21-25 jaar. Tussentijds mogen overhangende takken gesnoeid worden;
- Het wallichaam is minimaal 0,8 meter hoog en de **kruidachtige vegetatie van de steile walkanten mag gemaaid te worden**;
- Aan de voet van het wallichaam ligt een greppel die in stand wordt gehouden.

IX Knip en scheerheg

Het wordt wenselijk geacht te verduidelijken dat een knip- en scheerheg aan alle kanten geknipt en geschoren moet worden om de karakteristieke vorm te behouden.

Tekstvoorstel (wijziging vet):

L01.05 Beheertype Knip- of scheerheg

Algemene beheerverplichting

Een knip- of scheerheg wordt jaarlijks of minimaal eenmaal per 3 jaar aan alle zijden geknipt of geschoren. Snoeimateriaal mag blijven liggen voor zover dat het element of de ondergroei niet schaadt.

Beheerpakketten

L01.05.01a Knip- en scheerheg jaarlijkse cyclus

- De heg wordt eenmaal per jaar **aan alle zijden** geknipt of geschoren. Na het knippen/scheren heeft de heg een hoogte van minimaal 0,8 meter.

L01.05.01b Knip- en scheerheg 2-3 jaarlijkse cyclus

- De heg bestaat voor meer dan 50% uit meidoorn en wordt om de 2-3 jaar **aan alle zijden** geknipt of geschoren. Na het knippen/scheren heeft de heg een hoogte van minimaal 1,0 meter en een breedte van minimaal 0,8 meter.